

**Чернівецький торговельно-економічний інститут
Державного торговельно-економічного університету
Кафедра фінансів, обліку і оподаткування**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ
ПІДПРИЄМСТВА**

*(на матеріалах Приватного підприємства сільськогосподарської
фірми «Інтерагроком»)*

Студентки 2 курсу, 703 групи
другого магістерського рівня
вищої освіти,
денної форми навчання
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»

Капри
Яни
Вячеславівна

Науковий керівник:
к.е.н., доцент

Маначинська
Юлія
Анатоліївна

Завідувач кафедри:
д.е.н., професор

Чорновол
Алла
Олегівна

Чернівці 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	9
1.1. Сутність і роль оборотних засобів в системі ефективного управління аграрним підприємством	9
1.2. Теоретико-методичні засади аналізу оборотних активів сільськогосподарського підприємства	12
Висновки за розділом 1	17
РОЗДІЛ 2. СИСТЕМА ОБЛІКУ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ПП СФ «ІНТЕРАГРОКОМ» ТА ШЛЯХИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ	18
2.1. Організація обліку оборотних активів на підприємстві	18
2.2. Особливості організації обліку запасів на підприємстві	26
2.3. Облік грошових коштів та дебіторської заборгованості на підприємстві	31
2.4. Автоматизація обліку оборотних активів на підприємстві та шляхи удосконалення	34
Висновки за розділом 2	40
РОЗДІЛ 3. ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ.....	44
3.1. Інформаційно-аналітичне забезпечення оборотних активів на підприємстві та його удосконалення	44
3.2. Система облікового забезпечення як детермінанта сталого розвитку сільськогосподарського підприємства	49
Висновки за розділом 3	53
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	62

АНОТАЦІЯ

Актуальність дослідження обумовлена тим, що українські агропромислові підприємства стикаються з викликами, пов'язаними з війною і фінансовою нестабільністю в країні. Для запобігання управлінським проблемам вони повинні проводити об'єктивну оцінку своєї фінансової та господарської діяльності, зокрема звертати увагу на оборотні активи. Недостатній контроль над оборотними активами може призвести до перерозподілу ресурсів у неефективні напрямки, а також до непрогнозованої реакції на ринкові зміни та економічні труднощі. Проблема ефективного використання оборотних активів в агропромислових підприємствах вимагає комплексного дослідження та впровадження нових стратегій та інструментів для оптимізації цього процесу. Вирішення цієї проблеми може сприяти підвищенню ефективності функціонування агропромислових підприємств, забезпеченню стійкого фінансового стану та зміцненню їхньої позиції на ринку.

Одна з найважливіших проблем для сучасного аграрного підприємства – це забезпечення його життєдіяльності та розвитку оборотними засобами. Умови фінансової нестабільності та мінливості інфраструктури призвели до проблеми забезпечення підприємства оборотними засобами. Це пов'язано з тим, що аграрним підприємствам стає все складніше отримувати доступ до фінансових ресурсів, необхідних для формування оборотних засобів. Водночас зростає їх вартість, що також ускладнює процеси забезпечення оборотними засобами.

Метою дослідження є дослідження теоретичних, методичних, організаційних засад і розробка практичних пропозицій і рекомендацій щодо удосконалення обліку та аналізу оборотних активів сільськогосподарського підприємства.

Відповідно до мети було поставлено такі завдання і запропоновано їх вирішення:

розглянути і систематизувати основні наукові підходи до оборотних засобів в системі ефективного управління сільськогосподарським підприємством;

дослідити теоретико-методичні аспекти аналізу оборотних активів;

розкрити особливості організації обліку оборотних активів на сільськогосподарському підприємстві ПП СФ «Інтерагроком»;

висвітлити особливості ведення обліку запасів, грошових коштів та дебіторської заборгованості на досліджуваному підприємстві;

дослідити особливості автоматизації обліку оборотних активів на досліджуваному підприємстві;

провести економічний аналіз та оцінювання оборотних активів на ПП СФ «Інтерагроком» за 2021-2023 рр.;

розробити пропозиції щодо удосконалення системи обліку оборотними активами на сільськогосподарському підприємстві з урахуванням Концепції сталого розвитку.

Об'єктом дослідження є процеси, пов'язані з обліком оборотних активів на підприємстві ПП СФ «Інтерагроком».

Методи дослідження. Методологія дослідження ґрунтується на

системному підході до удосконалення обліку і аналізу оборотними активами сільськогосподарського підприємства. У ході дослідження теоретичних аспектів дослідження використано методи аналізу, синтезу та порівняння для деталізації об'єкта дослідження; статистичний – для аналізу динаміки фінансово-економічних показників підприємства, структури оборотних активів; причинно-наслідкових зв'язків, конкретизації, формалізації – для удосконалення системи аналітичного обліку оборотних активів; логічного узагальнення – під час формулювання висновків, пропозицій та рекомендацій.

Наукова новизна одержаних результатів полягає обґрунтуванні та розробці рекомендацій з удосконалення теоретичних, організаційних і практичних рекомендацій щодо удосконалення облікового та аналітичного забезпечення оборотними активами сільськогосподарського підприємства. Основні положення й результати дослідження характеризують наукову новизну, полягають у такому.

Удосконалено:

структуру Наказу про облікову політику підприємств, оскільки діючий Наказ містить виключно методичні аспекти обліку запасів, не розкриваючи організаційно-технічного складника;

систему первинного обліку оборотних активів шляхом доповнення її внутрішнім локальним документом - актом, який би регламентував заходи щодо проведення уцінки в умовах воєнного часу (наприклад, Положення про проведення уцінки на підприємстві);

практичні підходи до автоматизації обліку оборотних активів на підприємстві шляхом впровадження галузевого прикладного рішення «Дебет Плюс», яке забезпечує автоматизоване ведення всіх ділянок обліку та формування звітності на сільськогосподарському підприємстві, зокрема, облік запасів, грошових коштів, дебіторської заборгованості тощо.

Подальшого розвитку набули:

теоретичні підходи щодо дослідження сутності оборотних активів підприємства та визначення їх зростаючої ролі в системі управління сільськогосподарського підприємства;

теоретико-методичні підходи до проведення аналізу оборотних активів підприємства;

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці рекомендацій і пропозицій, спрямованих на удосконалення облікового та інформаційно-аналітичного забезпечення оборотними активами в умовах використання сучасних інформаційних систем, побудованих на вітчизняних бухгалтерських програмах.

Проблеми управління оборотними активами, підвищення ефективності використання оборотних активів, оптимізації структури розглядалися цілим рядом відомих вітчизняних вчених-економістів, серед яких Дробишева О.О., Іванченко Д. М., Кулакова С. Ю., Лозовський Д. М. Насібова О. В., Носов П.Л., Немна В. Д., Окселенко Н. О., Парута Т.О., Придатченко Б. Ю., Череп О. Г. Вважаємо, що питання обліку та ефективності використання оборотних активів в сільському господарстві потребують подальшого дослідження з урахуванням

тих проблем, які створює тривала повномасштабна війна в країні. Неоднозначність підходів прослідковується також і в наукових джерелах, де продовжуються дискусії щодо суті та економічної межі суміжних за змістом до оборотних засобів понять. Так, Дробишева О. О. зазначає, що оборотні засоби є однією зі складових частин майна підприємств, які знаходяться в постійному русі, здійснюючи відповідний кругообіг, переходячи з грошових засобів у виробничі запаси, з виробничих запасів у незавершене виробництво, з незавершеного виробництва у готову продукцію; як частина засобів виробництва (сукупність оборотних фондів та фондів обігу). Партута Т. О. характеризує оборотні засоби як «частину засобів виробництва, які беруть участь в одному виробничому циклі, переносячи свою вартість на вартість готової продукції повністю й одразу, змінюючи при цьому свою матеріально-речову форму». Науковець наголошує, що у вартісному вираженні оборотні засоби набувають форми оборотних фондів і фондів обігу, тим самим вказуючи на співвідношення між поняттями оборотних засобів, оборотних фондів і фондів обігу. Водночас варто зауважити, що оборотні засоби переносять свою вартість на вартість готової продукції лише в частині оборотних фондів, тому таке трактування, на нашу думку, потребує уточнення; як сукупність грошових коштів, які авансуються у виробничі оборотні фонди та фонди обігу. Так, Кулакова С. Ю. та Лозовський Д. М. характеризують оборотні засоби як «авансовану частину вартості оборотних активів підприємства для забезпечення безперервного кругообігу, які послідовно змінюють свою функціональну форму у вигляді засобів виробництва та сфери обігу». Такий підхід до трактування поняття оборотних засобів, на нашу думку, більш повно розкриває їх економічну суть та зміст, дозволяючи відокремити оборотні засоби від інших близьких за значенням понять.

1. Дослідження теоретичних засад обліку оборотних активів дозволило виокремити основні сутнісні характеристики оборотних активів сільськогосподарського підприємства:

основне значення характеристики оборотних активів підприємства полягає в забезпеченні безперервного процесу виробництва та реалізації продукції, своєчасного та повного фінансування діяльності при мінімальних витратах товарно-матеріальних цінностей і коштів;

оборотні активи змінюють свою функціональну форму у вигляді оборотних фондів і фондів обігу;

участь оборотних активів в кругообігу ресурсів підприємства відбувається постійно та планомірно;

сутність оборотних активів проявляється через їх функції: виробнича (забезпечення безперервності здійснення виробничих бізнес-процесів); фінансова (фінансування комерційних бізнес-процесів); забезпечувальна (формування резервів для покриття непередбачуваних витрат);

оборотні активи дозволяють підприємству швидко реагувати на зміни ринкових умов та ринкового попиту, забезпечуючи необхідні ресурси для адаптації та зміни стратегій.

2. Дослідження методичних аспектів аналізу оборотних активів сільськогосподарських підприємств дало змогу визначити загальний рівень ефективності управління оборотними активами підприємств та виявити основні напрями його підвищення в майбутньому періоді. Запропоновані підходи до аналізу та контролю оборотними активами дозволяють визначити ефективність їх використання, забезпечити виробництво оборотними активами у необхідних обсягах і структурі та контролювати ефективність формування та використання капіталу підприємств.

3. Встановлено, що за період широкомасштабної російської агресії в Україні втрати малого та середнього бізнесу склали понад 83 млрд доларів США. У галузі сільського, лісового та рибного господарства кількість діючих підприємств лише за 2022 рік зменшилася майже на третину (-31,4%). Однак, незважаючи на безпрецедентні втрати та виклики через війну, Україні вдалося зберегти відносну макроекономічну та цінову стабільність і подолати значні труднощі у виробництві та негативні наслідки відтоку та переміщення робочої сили. У сільському господарстві за рахунок сприятливих погодних умов збільшилися врожайності та площі збирання майже всіх сільськогосподарських культур. Частковому відновленню обсягів експорту в цьому секторі сприяло також відкриття торгових шляхів для українського зерна та сільськогосподарської продукції. За перших чотири місяці 2024 року в Чернівецькій області з'явилося нових 620 підприємств. За перший квартал цього року буковинські підприємці сплатили майже два мільярди гривень податку. Це на понад 200 мільйонів гривень більше, ніж у такий період минулого року.

4. Об'єктом дослідження є система обліку оборотних активів на Приватному підприємстві «Сільськогосподарська фірма» «Інтерагроком» (ПП СФ «Інтерагроком»), яке є найбільшим садівничим підприємством в Чернівецькій області. Основним видом діяльності підприємства є 01.24 «Вирощування зерняткових і кісточкових фруктів». За три роки дослідження (2021-2023 рр.) фінансові результати підприємства – це збиток. Аналіз фінансового стану показав, що у 2022 і 2023 роках баланс підприємства не був абсолютно ліквідним у зв'язку з нестачею високоліквідних оборотних активів, а в 2021 році спостерігався стан абсолютної ліквідності. Стосовно фінансової стійкості, то підприємство має ознаки абсолютної фінансової стійкості.

5. Встановлено, що Наказ про облікову політику досліджуваного підприємства містить всі положення щодо організації бухгалтерського обліку на підприємстві. Однак, слід зазначити, що у Наказі про облікову політику ПП СФ «Інтерагроком» стосовно обліку оборотних активів інформації недостатньо: не зазначено періодичність визначення середньозваженої собівартості одиниці запасів; порядок обліку і розподілу транспортно-заготівельних витрат, ведення окремого субрахунку обліку транспортно-заготівельних витрат; відсутнє положення про формування собівартості продукції (перелік і склад статей калькулювання, склад загальноновиробничих витрат та бази їх розподілу) тощо. Таким чином, наказ містить лише загальні положення. Слід також зазначити,

що проаналізований наказ про облікову політику містить виключно методичні аспекти обліку запасів, не розкриваючи організаційно-технічного складника.

6. Встановлено, що операції, пов'язані із надходженням, зберіганням та використанням запасів на підприємстві ПП СФ «Інтерагроком» відображаються на рахунках 2 класу «Запаси». До даного класу належать такі рахунки: 20 «Виробничі запаси»; 21 «Поточні біологічні активи»; 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»; 23 «Виробництво»; 24 «Брак у виробництві»; 25 «Напівфабрикати»; 26 «Готова продукція»; 27 «Продукція сільського господарства»; 28 «Товари». Оприбуткування запасів відображається за дебетом 20 рахунку у розрізі субрахунків, а списання у виробництво, переробку або на сторону – за кредитом. Для обліку грошових коштів та їх еквівалентів на підприємстві використовуються рахунки 3 класу, а саме: 30 «Готівка»; 31 «Рахунки в банках»; 33 «Інші кошти»; 34 «Короткострокові векселі одержані»; 35 «Поточні фінансові інвестиції». Дебіторська заборгованість обліковується на рахунках: 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» та 37 «Розрахунки з різними дебіторами». При виявленні сумнівних боргів у складі дебіторської заборгованості, створюється резерв сумнівних боргів за кожним видом заборгованості на 38 рахунку «Резерв сумнівних боргів». Облік витрат майбутніх періодів ведеться на рахунку 39 «Витрати майбутніх періодів». На даному рахунку відображається інформація про витрати понесені у звітному періоді та підлягають віднесенню на витрати.

У воєнні часи переоцінка запасів є доволі поширеною операцією, оскільки запаси пошкоджують і знецінюють. Оскільки затвердженої форми акта уцінки наразі немає, оскільки Положення про уцінку запасів втратило чинність ще у 2016 році. Тому бажано затвердити внутрішній локальний акт, який регламентуватиме заходи щодо проведення уцінки (наприклад, Положення про проведення уцінки на підприємстві). За основу можна взяти норми Положення про уцінку, але без анахронізмів.

7. На підприємстві ПП СФ «Інтерагроком» для автоматизації облікових робіт та ведення електронного документообігу і звітності використовується програма «М.е.doc». Ця програма допомагає в роботі зі звітами, податковими накладними, актами, рахунками та ін. документами. Попри те, що програмний комплекс є потужним та ефективним засобом автоматизації процесу формування різних видів документів і звітності на підприємстві, пропонуємо керівництву підприємства спробувати програмний комплекс «Дебет-Плюс». Це українська програма, що допомагає автоматизувати бухгалтерський, оперативний та фінансовий облік в галузі сільського господарства. В цій програмі можна вести весь облік підприємства, користуючись типовими налаштуваннями проводок, документів та звітів. Галузеве прикладне рішення забезпечує ведення різних ділянок обліку, зокрема, облік запасів, грошових коштів, дебіторської заборгованості тощо. Програмний комплекс «Дебет-Плюс» підтримує інтеграцію з іншими програмними модулями, тому можна розглядати процедуру використання двох програмних продуктів, зокрема, «Дебет-Плюс» і «М.е.doc».

8. Оборотні активи є основним ресурсним потенціалом діяльності підприємства. Аналіз активів ПП СФ «Інтерагроком» за 2021-2023 рр. виявив збільшення оборотних активів на 2131,8 тис. грн., що обумовлено збільшенням запасів та поточної дебіторської заборгованості. Аналіз структури оборотних активів показав, що збільшення частки оборотних активів у майні підприємства на 1,1 в.п. відбулось за рахунок збільшення запасів на 1,2 в.п.; грошей і поточних фінансових інвестицій на 28,3 в.п.; поточної дебіторської заборгованості – на 0,6 в.п. За формою оборотні активи підприємства в матеріальній формі зросли на 2157,1 тис. грн (31,07 %), а оборотні активи в розрахунках і грошовій формі зменшилися на 25,3 тис. грн (0,25 %). Аналіз оборотних активів за ознакою джерел формування маємо зменшення абсолютної величини власних оборотних активів на 27,48%, а оборотних активів, сформованих за рахунок позикових коштів, – на 148,29 %. Структура оборотних активів за ознакою рівня ліквідності має різноспрямовану динаміку, зокрема, у структурі оборотних активів за рівнем ліквідності частка високоліквідних активів зменшилась з 2,2 до 0,7 %, середньоліквідних – знизилася з 55,5 до 50,0 %, однак низьколіквідні зросли із 42,3 до 49,3 %.

9. Результати розрахунку й аналізу динаміки показників ділової активності підприємства ПП СФ «Інтерагроком» свідчать про наявність позитивних тенденцій щодо оцінювання оборотності активів і пасивів. Тривалість одного обороту активів зменшилась на 323 дні, що становить 33,0 %, оборотних активів – на 197 днів (25,1 %), поточної дебіторської заборгованості – 194 дні (39,4 %), власного капіталу – 521 днів (58,6 %). Ці зміни пояснюються випереджальним зростанням показників чистого доходу і собівартості реалізованої продукції порівняно зі зростанням середньорічної вартості відповідних активів і пасивів. Проте, збільшилась тривалість одного обороту запасів на 51 день (23,8%) і поточної кредиторської заборгованості – на 166 днів (10382,4%). У результаті збільшення тривалості одного обороту запасів на 50 днів та зниження тривалості одного обороту поточної дебіторської заборгованості на 194 днів тривалість операційного циклу скоротилася на 144 днів (20,3 %). В умовах збільшення тривалості одного обороту поточної кредиторської заборгованості на 166 днів тривалість фінансового циклу скоротилася на 310 днів (43,9 %), що також позитивно характеризує динаміку ділової активності підприємства.

10. Зміна концептуальних засад подальшого розвитку сільськогосподарського підприємства в сучасних умовах обумовлює необхідність вдосконалення організації обліково-аналітичного забезпечення з метою накопичення релевантної фінансової та нефінансової інформації, яка б враховувала взаємозв'язки між стратегічними, управлінськими, операційними, фінансовими, соціальними, екологічними та іншими нефінансовими аспектами їх діяльності та давала б можливість керувати можливостями, перспективами та ризиками підприємства. Тому в контексті Концепції сталого розвитку рекомендуємо змінити підходи до формування облікового забезпечення управління активами досліджуваного підприємства шляхом удосконалення його організації, методології та технології. Обліково-інформаційне

забезпечення сільськогосподарського підприємства повинно враховувати запити внутрішніх та зовнішніх користувачів інформації в частині розкриття даних про виробничий, фінансовий, природний, соціальний, людський та інтелектуальний капітал для оцінки теперішню та майбутню вартості бізнесу.

11. Для здійснення ефективного управління оборотними активами підприємства пропонуємо: оптимізувати використання запасів підприємства шляхом оцінки загальної потреби в сировині на плановий період, періодичного уточнення оптимальної партії замовлення сировини, регулярного контролю умов зберігання запасів; оптимізувати розмір грошових коштів шляхом постійного контролю за сумою оборотних активів у грошовій формі, в абсолютно ліквідній формі, а також шляхом підтримки відповідної частини високоліквідних активів у формі поточних фінансових інвестицій та інших активів, які можна швидко конвертувати в грошові кошти, що дає можливість підтримувати платоспроможність підприємства на належному рівні; оптимізувати рівень дебіторської заборгованості шляхом моніторингу за станом розрахунків з дебіторами, оцінки платоспроможності та ділової репутації дебіторів, страхування ризиків тощо; оптимізувати структуру і склад оборотних активів за допомогою прискорення оборотності оборотних активів загалом та окремих їхніх елементів; зменшити тривалість фінансового циклу, за рахунок прискорення обороту виробничих запасів та дебіторської заборгованості і некритичного уповільнення оборотності кредиторської заборгованості підприємства постачальникам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Череп О. Г., Іванченко Д. М. Оптимізація структури оборотних активів підприємства в рамках фінансової реструктуризації. *Вісник Запорізького національного університету. Збірник наукових праць. Економічні науки.* Запоріжжя : ЗНУ, №1 (37) 2018 – С. 37-43.
2. Насібова О. В., Придатченко Б. Ю. Теоретичні аспекти оптимізації оборотних коштів підприємства. *Економіка і суспільство. Секція: Гроші, фінанси і кредит.* Мукачівський державний університет. Випуск № 18 / 2018. С. 794–802.
3. Носов П. Л. Сучасна класифікація оборотних активів. *Економіка і держава.* 2008. №7. С. 43–46.
4. Череп О. Г., Немна В. Д. Ефективність використання оборотних коштів підприємств. Розділ в монографії: *Забезпечення інноваційно-інвестиційної привабливості держави на засадах сталого розвитку суб'єктів господарювання*: колективна монографія. За заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : видавець ФОП Мокшанов В. В., 2017. С. 135–139.
5. Череп О. Г., Немна В. Д. Ефективність використання оборотних коштів підприємств. Розділ в монографії: *Забезпечення інноваційно-інвестиційної привабливості держави на засадах сталого розвитку суб'єктів господарювання*: колективна монографія. За заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : видавець ФОП Мокшанов В. В., 2017. С. 135–139.
6. Окселекко Н. О. Оборотні активи сільськогосподарських підприємств: теоретичні засади та практичні аспекти. *Агросвіт.* 2013. №24. С. 74–79.
7. Череп О. Г. Аналіз ефективності управління оборотним капіталом аграрних підприємств на прикладі ПАТ «Аграрний фонд». *Інтеграція освіти, науки і бізнесу*: колективна монографія. Том 9 / за ред. А. В. Череп. Запоріжжя : видавець ФОП Мокшанов В. В. 2021. С. 188–193.
8. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства України від 07.02.2013 р. №73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 01.09.2024).
9. Господарський кодекс України: за станом на 01.01.2013 р. Верховна рада України. *Офіційний вісник України.* Офіц. вид. К., 2003. № 11. С. 303.
10. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1). Подання фінансової звітності : Стандарт від 01.01.2012 р. № 929_013; станом на 01.01.2012 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#top
11. Дробишева О.О. Роль оборотних засобів у виробничому процесі підприємства. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії.* 2016. Вип. 2(02). С.19-24.
12. Добровольська О. В., Загребельна Є. О. Економічний зміст та джерела формування оборотних засобів аграрних підприємств. *Агросвіт.* 2013. № 8. С.42-44.
13. Партуга Т. О. Ефективність використання оборотних засобів підприємства. *Агросвіт.* 2012. №3. С. 62-68.

14. Круш П. В., Клименко О. В., Подвігіна В. І., Гулевич В. О. Капітал, основні та оборотні засоби підприємства : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 328 с.
15. Іванілов О.С. Економіка підприємства. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 728 с.
16. Конспект лекцій з дисципліни «Економіка підприємства» для студентів напряму підготовки 6.070106 «Автомобільний транспорт» / Укл. О.О. Плахотнік. Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2015. 56 с.
17. Нашкерська Г. В. Фінансовий облік : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2005. 503 с.
18. Кулакова С. Ю., Лозовський Д. М. Методологічні аспекти управління оборотними засобами підприємства. *Ефективна економіка*. 2013. №11.
19. Галич О.А., Скубій Н.С. Особливості формування та ефективного використання оборотних засобів у сільськогосподарських підприємствах. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. 2011. Вип. 2 Том 2. С.39-43. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/2011/02/039.pdf>
20. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навч. посібник. К.: ЦНЛ, 2009. 328 с.
21. Власова Н.О., Круглова О.А., Безгінова Л.І. Фінанси підприємств: навч. посібник. К.: ЦНЛ, 2007. 271 с.
22. Гринюк І.М. Економічна сутність оборотних активів та їх типологія. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E\$Journal*. 2016. Vol. 2. № 4. Р. 64—74. URL: [www.are\\$journal.com](http://www.are$journal.com)
23. Демченко Т.А. Оборотні активи та їх відображення в бухгалтерському обліку і фінансовій звітності. *Актуальні проблеми економіки. Agricultural and Resource Economics: International Scientific E\$Journal* [www.are\\$journal.com](http://www.are$journal.com) Vol. 2. №4. 2007. № 9. С. 179—184.
24. Донін Є.О. Особливості сучасних підходів щодо специфіки класифікації оборотних активів підприємства. *Економіка і організація управління*. 2018. № 1. С. 75—85.
25. Ермасова Н.Б. Фінансовий менеджмент: уч. пособие. М.: Юрайт-Издат, 2007. 192 с. URL: <http://www.konspekt.biz/index.php?text=26530>
26. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2005. 485 с.
27. Лігоненко Л.О. Фінанси підприємства: конспект лекцій. URL: <http://bib.convdocs.org/v19912/>
28. Нашкерська Г.В. Фінансовий облік: навч. посібник. К.: Кондор, 2005. 503 с.
29. Перерва П.Г., Кобелева Т.О., Товажнянський В.Л. Банкротство, санація та реструктуризація підприємства як економічні категорії антикризового управління. *Вісник Національного технічного університету "ХПІ"*. 2015. № 59. С. 148—152.
30. Поліщук М. П., Михайленко П.П. Основи підприємницької діяльності: навч. посібник П.П. Михайленко. Житомир: ЖІТІ, 2008. 172 с.

31. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств: навч. Посібник. Луцьк: Вежа, 2011. 460 с.
32. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств: навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: МАУП, 2004. 328 с.
33. Чухно І.С. Визначення економічної сутності поняття "оборотні активи підприємства". *Регіональна економіка*. 2008. № 6. С. 62—69.
34. Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент: підручник. К.: Знання, 2006. 439 с.
35. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджено наказом Міністерства фінансів України № 246 від 20.10.99 р. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
36. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість», затверджено наказом Мінфіну України від 08.10.99 р № 237. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
37. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції», затверджено наказом Мінфіну України від 09.08.13 р № 290. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
38. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи», затверджено наказом Мінфіну України від 18.11.04 р. № 790. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
39. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затверджено Мінфіном України від 08.02.2014 р. № 48. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
40. Хохлов М.П., Щербань О.Д., Крилова М.А. Поняття оборотних активів підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2019. № 31. С. 409-414.
41. Дробишева О.О. Роль оборотних засобів у виробничому процесі підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. 2016. Вип. 2(02). С.19-24.
42. Пархоменко О.П. Концепція формування та використання оборотного капіталу промислового підприємства. *Наук. пр. Нац. ун-ту харч. технологій*. 2010. № 36. С. 21-25.
43. Пархоменко О.П. Система управління оборотним капіталом промислового підприємства. *Торгівля і ринок України*. 2009. Т. 2, Вип. 28. С. 232-240.
44. Дехтяр Н.А., Дейнека О.В., Черноус Т.М. Управління оборотними активами підприємства. *Економіка та суспільство*. 2017. № 8. С. 572-578.
45. Україна втратила майже третину діючих агропідприємств за перший рік війни. AgroPortal. URL: <https://agroportal.ua/news/ukraina/ukrajina-vtratila-mayzhe-tretinu-diyuchih-agropidpriyemstv-za-pershiy-rik-viyni> (дата звернення: 05.10.2024).
46. На Буковині зросли темпи виробництва сільськогосподарської продукції. *Молодий буковинець*. URL: <https://molbuk.ua/news/296793-na-bukovyni-zrosly-tempy-vyrobnyctva-silskogospodarskoi-produkcii.html> (дата звернення: 07.10.2024).

47. Чебанова М. С. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. К.: Академія, 2002. 671 с.
48. Гончаров В. Фактори інвестиційної привабливості промислових галузей України. *Схід*. 2006. №1 (73). С. 35–39.
49. Пристемський О.С., Подаков Є.С. Актуальні проблеми використання програмного забезпечення для ведення обліку та формування звітності. Мукачевський державний університет. *Економіка та суспільство*. 2018. №16.. С.56-62.
50. Пристемський О. С., Сакун А. Ж. Вдосконалення теоретичних та методологічних аспектів функціонування системи бухгалтерського обліку. *Ефективна економіка*. 2021. №4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8769> (дата звернення 01.09.2024).
51. Себро О., Пристемський О.С. Використання комп'ютерних технологій для ведення обліку на підприємстві. *Інноваційна модернізація економіки України в умовах євроінтеграційних процесів: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції*, (Кременчук, 27-28 листопада 2023 року). Кременчук, КрНУ, 2023. С.605-608.
52. Зайцев О. В. Аналіз та напрями поліпшення фінансового стану підприємств України. *Інфраструктура ринку*. 2019. № 28. С. 255–262. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/28_2019_ukr/40.pdf (дата звернення: 25.09.2024).
53. Білик М. Д., Бабич В. В. Обліково-аналітичне забезпечення управління фінансовими результатами діяльності підприємств. *Бізнес Інформ*. 2015. № 4. С. 205–213.
54. Будько О. В. Обліково-аналітична інформація в системі інформаційного забезпечення сталого розвитку. *Держава та регіони*. Серія: Економіка та підприємництво. 2019. № 3. С. 252–257.
55. Василішин С. І. Модифікація принципів обліково-аналітичного забезпечення як домінанта управління економічною безпекою аграрних підприємств. *Бізнес Інформ*. 2020. Вип. 6. С. 219–226.
56. Герасимів З. М. Сталий розвиток сільського господарства. *Агросвіт*. 2016. № 9. С. 16–19
57. Краснікова Н. Г. Шляхи вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення діяльності комунальних некомерційних підприємств охорони здоров'я. *Бізнес Інформ*. 2020. № 9. С. 212–218.
58. Михайленко О. Г. Сталий розвиток сільського господарства: теоретичні аспекти. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Світове господарство і міжнародні економічні відносини*. 2015. Т. 23. Вип. 7. С. 48–57.
59. Нагірська К. Є. Обліково-аналітичне забезпечення вибору стратегії підприємства: систематизація наукових поглядів. *Економічні науки. Серія: Облік і фінанси*. 2015. № 12. С. 206–215.
60. Рябенко Л. М. Особливості обліково-аналітичного забезпечення стратегічного управління сільськогосподарськими підприємствами. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. № 12. С. 207–212.

61. Славкова О. П., Соколов М. О. Підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств та сталий розвиток сільських територій. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2018. Вип. 5. С. 40–44.

62. Сокіл О. Г. Методологія наскрізного контролю обліково-аналітичних процесів сталого розвитку аграрних підприємств. *Агросвіт*. 2018. № 7. С. 18–25.